

Διδαχή

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ
Δελφών & Μισούλη | Τ.2310 828 989 | www.inmetamorfoseos.gr

ΕΤΟΣ 3^ο | 27 Αυγούστου 2023 | Αρ. Φύλλου 140

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΒ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ

Σχόλιο στο Ευαγγελικό Ανάγνωσμα: Μθ, 19, 16-26

Εκείνο τον καιρό, πλησίασε τον Ιησού κάποιος, γονάτισε μπροστά του και του είπε: «Αγαθέ διδάσκαλε, τι καλό να κάνω για ν' αποκτήσω αιώνια ζωή;» Ο Ιησούς του είπε: «Γιατί με ονομάζεις αγαθό; Κανένας δεν είναι αγαθός, παρά μόνο ένας, ο Θεός. Αν θέλεις πάντως να μπεις στη ζωή, τήρησε τις εντολές». «Ποιες» του λέει. Και ο Ιησούς είπε: «Το μη σκοτώσεις, μη μοιχεύσεις, μην κλέψεις, μην ψευδομαρτυρήσεις, τίμα τον πατέρα και τη μητέρα σου και αγάπα τον πλησίον σου όπως τον εαυτό σου». «Όλα αυτά τα τηρώ από πολύ μικρός» του λέει ο νεαρός. «Σε τι ακόμα υστερώ;» Ο Ιησούς του απάντησε: «Αν θέλεις να γίνεις τέλειος, πήγαινε πούλησε τα υπάρχοντά σου και δώσε τα χρήματα στους φτωχούς, και θα έχεις θησαυρό κοντά στον Θεό· κι έλα να με ακολουθήσεις». Μόλις άκουσε την απάντηση ο νεαρός, έφυγε λυπημένος, γιατί είχε μεγάλη περιουσία. Τότε ο Ιησούς είπε στους μαθητές του: «Σας βεβαιώνω πως δύσκολα θα μπει πλούσιος στη βασιλεία του Θεού. Και σας το επαναλαμβάνω: Είναι ευκολότερο να περάσει καμήλα από βελονότρυπα, παρά να μπει πλούσιος στη βασιλεία του Θεού». Όταν τ' άκουσαν οι μαθητές του, ένιωσαν μεγάλη κατάπληξη κι έλεγαν: «Τότε ποιος μπορεί να σωθεί;» Ο Ιησούς τους κοίταξε και είπε: «Αυτό είναι αδύνατο για τους ανθρώπους·για τον Θεό όμως όλα είναι δυνατά».

Χαρακτηριστικό της διήγησης

Το επεισόδιο διασώζεται και από τους τρεις Συνοπτικούς, αμέσως μετά τα περί γάμου, διαζυγίου και ευλογίας των παιδιών. Πιθανόν ο Κύριος και τα τέσσερα θέματα τα περιλαμβάνει σε μια ενότητα, κοινωνικού περιεχομένου.

Προσέγγιση της Περιοχής

α) Η διάθεση του ερωτώντος τον Χριστό νεανίσκου, με ποιες προϋποθέσεις θα κληρονομήσει την αιώνιο ζωή, ήταν ειλικρινής, διότι εκτελούσε από μικρής ηλικίας επακριβώς τα θρησκευτικά του καθήκοντα, σύμφωνα με τον νόμο. Ήταν πιστός, τηρούσε με επιμέλεια τις εντολές του Θεού. Τελικά όμως δεν μπόρεσε, όπως θα δούμε παρακάτω, να κατανοήσει την απαίτηση του νέου νόμου, τον οποίο εισάγει στον κόσμο ο Χριστός.

β) Ο νεανίσκος αποκαλεί τον Χριστό δάσκαλο. Τον αποκαλεί επί πλέον αγαθό, που θα πει περίπου άγιο, εντύπωση που πιθανόν προκλήθηκε στο νεανίσκο από την αγαθότητα με την οποία αντιμετώπισε τα παιδιά ο Ιησούς.

γ) Μια παρατήρηση λεπτή μπορούμε να κάνουμε εδώ: ο νεανίσκος ερωτά ως γνήσιος Εβραίος. Τον ενδιαφέρει το τί πρέπει να κάνει, για να αποκτήσει την αιώνια ζωή. Αυτό προσέχει. Όχι το ποιος πρέπει να είναι μόνιμα ως άνθρωπος. Λες και η πράξη είναι ασύνδετη προς το είναι του ανθρώπου.

δ) Η απάντηση του Χριστού στον νεανίσκο, ότι δεν υπάρχει αγαθός άνθρωπος, όπως αυτός τον εκλαμβάνει, εκτός του Θεού, αποσκοπεί στο να στρέψει τον νεανίσκο στον Θεό και στις εντολές του. Ο Χριστός τις απαριθμεί απαριθμεί δηλαδή τις βασικές εντολές του Μωσαϊκού νόμου. Ο νεανίσκος απαντά ότι όλες αυτές τις εντολές, που ορίζει ο νόμος, τις τήρησε από τη νιότη του και ερωτάει κατά τι υστερεί ακόμη. Με την απάντηση, ίσως περίμενε επαίνους ο νεανίσκος από τον Χριστό. Ίσως όμως περίμενε να ακούσει κάποια μικρή εντολή που θα συμπλήρωνε ό,τι έλλειπε για το ποθούμενο: την αιώνιο ζωή. Σε καμιά όμως περίπτωση δεν ανέμενε ό,τι του συμπλήρωσε ο Χριστός.

ε) Πρέπει να υπογραμμίσουμε εδώ, ως σε παρένθεση, ότι, όπως φαίνεται από τα παραπάνω αλλά και από χίλιες άλλες περιπτώσεις, ο Χριστός δεν καταργεί τον νόμο, όπως τον κατηγορούσαν οι αντικείμενοί του. Με την απάντησή του τον επικυρώνει πλήρως. Ο Χριστός καταργεί το νομικό πνεύμα και τον τελετουργικό νόμο: τις

θυσίες, την νομική ιουδαϊκή λατρεία καταργεί. Ο Μωσαϊκός νόμος, ο δεκάλογος, ο ηθικός νόμος παραμένει απόλυτα ενεργής. Αυτός αποτελεί τη βάση κάθε κοινωνικής οργάνωσης.

Και κάτι ακόμη στην παρένθεση: Οι Γραμματείς και οι Ραβίνοι, που όλα τα έβλεπαν νομικίστικα, υπολόγιζαν να κρύβεται όλος ο νόμος σε 613 παραγγέλματα. Άρα ο δεκάλογος του Μωυσή έγινε από τους δασκάλους του Ιουδαϊσμού εξαντλητική, κουραστική στο έπακρον περιπτωσιολογία.

ε) Επανερχόμενοι τώρα στο διάλογο Ιησού και νεανίσκου να δούμε τι του πρόσθεσε ο Χριστός, που αν το τηρούσε θα κέρδιζε την αιώνια ζωή. Του λέει: *«Αν θέλεις να γίνεις τέλειος, πήγαινε πούλησε τα υπάρχοντά σου και δώσε τα χρήματα στους φτωχούς, και θα έχεις θησαυρό κοντά στον Θεό·κι έλα να με ακολουθήσεις»*. Αυτό που προκύπτει από την απάντηση αυτή είναι γενικά ότι η Π. Διαθήκη δεν φτάνει για την τελειότητα, κατά Χριστόν. Χρειάζονται ακόμη δύο πράγματα: χρειάζεται i) μια πλήρη αποδέσμευση του ανθρώπου από τα πράγματα που τον κρατούν δέσμο εντός του κόσμου και τα θεωρεί πρώτα και ii) μια σχέση ειδική με τον Μεσσία Χριστό, δηλαδή το *«ακολουθείν τόν Χριστόν»* πάντοτε, *«όπου αν υπάγη»*. Στον σταυρό ή στην ανάσταση·στο πάθος ή στη δόξα.

στ) Άκουσε με προσοχή ο νεανίσκος την απάντηση. Του ήρθε όμως βαριά και δυσάρεστη. Είχε πολλά κτήματα. Ήταν απόλυτα δεμένος με αυτά. Πώς να τα λογαριάζει δεύτερα. Εκτελούσε τις θρησκευτικές εντολές αξόδιαστα. Ίσως με διαφόρους μηχανισμούς, που το εγώ κατασκευάζει, ένιωθε και ικανοποιημένος. Ήταν πλούσιος λοιπόν. Γι' αυτό απήλθε *«λυπούμενος»*. Δεν συνέχισε το διάλογο.

Ο θρησκευόμενος νεανίσκος εδώ τελείωσε. Όπως φάνηκε δεν ήταν πλήρως παραδομένος στην απαίτηση του Θεού. Και η απαίτηση του Θεού, ανάμεσα στα άλλα, που σχετίζονταν και σχετίζονται με τον συνάνθρωπο, ήταν και είναι:

i) Να είσαι διατεθειμένος να αρνηθείς για χάρη του αυτά στα οποία στηρίζεις την ύπαρξή σου· και αυτά που νομίζεις ως πολυτιμότερα στη ζωή σου. Ό, τι είναι αυτά: αγαθά, χρήματα, κτήματα, γνώσεις, αξιώματα κ.λ.π.

ii) Ο διπλανός σου, ο συνάνθρωπός σου, να σε απασχολεί όπως ακριβώς ο εαυτός σου. Να μην αδιαφορείς γι' αυτόν. Να του προσφέρεις όχι μόνο κάτι από τα δικά σου, από όσα ανήκουν στην παρουσία σου, αλλά κάτι από τον εαυτό σου.

iii) Να σκέπτεσαι, την κάθε ώρα που σε απασχολεί ο αδελφός

σου, τον Θεό και να δίνεσαι σ' αυτόν ολόκληρος, που θα πει: Εσύ θα κάνεις ό, τι περνάει από το χέρι σου. Ο Θεός όμως θα τα φέρει όλα σε πέρας.

ζ) Και ο Χριστός λυπήθηκε και επισήμανε με κύρος και αυθεντία, στους μαθητές πιά, την δυσκολία εισόδου πλουσίου ανθρώπου στη βασιλεία των ουρανών. Συμπληρώνει δε το ίδιο νόημα με την παρομιώδη φράση: *«Είναι ευκολότερο να περάσει καμήλα από βελονότρυπα, παρά να μπει πλούσιος στη βασιλεία του Θεού»*.

η) Οι μαθητές σοκαρισμένοι από το λόγο του Χριστού και με κατάπληξη διερωτώνται: *«τίς ἄρα δύναται σωθῆναι;»* Δηλαδή αν απαιτείται τόση ολοκληρωτική και απόλυτη απαγκίστρωση από τα αγαθά της ζωής, ποιος μπορεί να σωθεί; Δύσκολη φαίνεται και σε εμάς τους σημερινούς Χριστιανούς η θέση αυτή του Χριστού. Είναι όμως πραγματικότητα.

θ) Η απάντηση του Χριστού στον τελικό στίχο της διήγησης είναι η δίκουσα αλήθεια όλης της Περικοπής και όλης της Κ. Διαθήκης: Η σωτηρία είναι αποτέλεσμα της χάριτος του Θεού, όχι έργο δικό μας. Ό,τι φαίνεται ακατόρθωτο στον άνθρωπο είναι δυνατό στον Θεό.

Μηνύματα της Περικοπής

α) Η τήρηση κάποιων θρησκευτικών εντολών δεν σημαίνει ότι αυτές είναι στο σύνολό τους οι υποχρεώσεις μας απέναντι στον συνάνθρωπο και στον Θεό.

β) Ο Θεός απαιτεί ολοκληρωτικό δόσιμο του ανθρώπου σ' αυτόν. Η απαγκίστρωσή μας από ό,τι θεωρούμε πρώτο στη ζωή μας είναι δωρεά δική του.

γ) Η Περικοπή δεν καταδικάζει εκ των προτέρων τον πλούτο. Προειδοποίηση κάνει για τη δυσκολία που αντιμετωπίζει ο πλούσιος να μπει στη βασιλεία των ουρανών. Όπως και η φτώχεια δεν εξασφαλίζει σίγουρα την είσοδο σ' αυτήν.

δ) Το θέμα και στις δυο περιπτώσεις είναι ποιος είναι ο θησαυρός του ανθρώπου. Τί θεωρεί πρώτο. Πού έχει δώσει την καρδιά του. Στα υλικά αγαθά, που ο πλούσιος τα έχει άφθονα κι ο φτωχός διαρκώς να αναζητάει, ή στον Θεό και στον συνάνθρωπο.

π. Ι. Σ.